

Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Šumperk, Hanácká 3

Hanácká 145/3, 787 01 Šumperk

Preventivní program školy

školní rok 2023/2024

Základní identifikační údaje školy

Název školy: Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Šumperk, Hanácká 3

Adresa školy: Hanácká 145/3, 787 01 Šumperk

Zřizovatel: Olomoucký kraj, 779 11 Olomouc

Ředitelka školy:

Mgr. Dagmar Skoumalová

e-mail: skoumalova@zssumperk.cz

tel.: 583 213 166

Školní metodik prevence:

Mgr. Radka Jašková

e-mail: radka.jaskova@zssumperk.cz

tel.: 583 213 166

Konzultační hodiny:

Pondělí 11:40 – 13.30

Úterý 10:00 – 10:45

Středa 8:00 – 10:00

Případně kdykoliv dle předchozí domluvy. Konzultace s TU dle dohody, pravidelné setkání 1x za měsíc.

Školní psychologka a výchovná poradkyně:

Mgr. Ivana Málková

e-mail: psycholog@zssumperk.cz

tel.: 583 213 166

mobil: 605 782 805

Konzultační hodiny:

Pondělí 7:30 – 11:00 13:00 – 15:00

Úterý 12:00 – 14:00

Středa 12:00 – 14:00

Čtvrtek 7:30 – 11:00 13:00 – 15:00

Případně kdykoliv dle předchozí domluvy. Konzultace s TU dle dohody, pravidelné setkání 1x za měsíc.

Preventivní program školy (PPŠ) pro školní rok 2023/2024 vychází z dokumentu Školní preventivní strategie na období 2023 - 2026.

Preventivní program školy je zaměřen na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, k osvojení pozitivního sociálního chování a formování společensky žádoucích postojů žáků ke všem druhům rizikového chování a k rozvoji psychosociálních dovedností a zvládnutí zátěžových situací osobnosti. Jeho součástí jsou také specifické intervence pomáhající žákům osvojit si takové znalosti, dovednosti a kompetence, které efektivně snižují riziko výskytu, případně rozvoje konkrétních forem rizikového chování. Je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, spolupráci a zapojení celého pedagogického sboru školy i ostatních zaměstnanců školy, na spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy, a také na spolupráci s organizacemi, které se prevencí rizikového chování zabývají. Pružně reaguje na opatření spojená s pandemií onemocnění Covid – 19 a válkou na Ukrajině. Jeho každoroční vyhodnocení je součástí výroční zprávy o činnosti školy.

Při tvorbě Preventivního programu školy vycházíme z následujících závazných dokumentů:

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027
- Krajský plán primární prevence rizikového chování v Olomouckém kraji na období 2023 - 2026
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 284/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb.
- Metodické doporučení ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních – č.j.: 21291/2010-28 + přílohy pro jednotlivé typy rizikového chování.
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané – č.j.: 25 884/2003-24
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních – č.j. MŠMT-21149/2016
- „Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu“ č.j.: 11 691/ 2004-24
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví – č.j.: 10 194/2002-14
- Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků (č. j. MŠMT – 43301/2013)
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT (č. j.: 37 914/2005-25).
- Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.
- Vyhláška č. 248/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika školy

Součástí školy:

- **Mateřská škola** – pro děti se závažnými poruchami řeči
- **Základní škola** – pro žáky se závažnými vývojovými poruchami učení
- **Střední škola** – pro žáky se souběžným postižením více vadami
- **Školní družina**
- **Internát**
- **Školní jídelna - výdejna**

Pracoviště školy:

- Hanácká 3, Šumperk – ZŠ, SŠ, ředitelství školy
- Třebízského 1, Šumperk – MŠ, ZŠauti, ŠD, internát, jídelna - výdejna
- Lázeňská 573, 789 01 Bludov – ZŠ při zdrav. zařízení
- Nemocniční 32, 787 01 Šumperk – ZŠ při zdrav. zařízení

Plně organizovaná základní škola 1. – 9. ročník, 125 žáků

Mateřská škola, 53 dětí

Střední škola pro obor Praktická škola dvouletá a Praktická škola jednoletá, 12 žáků

Školní družina, 49 žáků

Internát s kapacitou 25 lůžek – ubytování pro mimo šumperské žáky, ubytováno 10 žáků

Školní jídelna – výdejna

SŠ, ZŠ a MŠ poskytuje výchovu a vzdělání žákům s vysokou mírou speciálních vzdělávacích potřeb, vzhledem k nimž jim byl poradenským zařízením doporučen takový stupeň podpůrných opatření, který jim umožňuje vzdělání ve škole zřízené pro děti, žáky a studenty s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem.

ZŠ při zdravotnickém zařízení zajišťuje výchovu a vzdělání žákům zdravotně oslabeným a dlouhodobě nemocným - pacientům Léčebných lázní Bludov, s.p. a dětského oddělení Nemocnice Šumperk. Je založena na fungující spolupráci lékařů a pedagogů, cílem je poskytnout všem žákům plnicí povinnou školní docházku po jejich dobu pobytu v lázních i v nemocnici základní výchovu a vzdělání tak, aby se mohli po návratu plynule zapojit do práce své kmenové školy.

Analýza výchozí situace

Slabé stránky školy

- spojování ročníků, více vzdělávacích programů v rámci jedné třídy
- velký rozptyl učiva a individuálních potřeb žáků ve třídách ZŠ při ZZ
- omezené prostory ve školních budovách
- stárnoucí vybavení učeben, chybějící odborné učebny a pracovny pro polytechnické vyučování
- zastaralá tělocvična, chybějící venkovní sportoviště
- nedostatek prostoru a nedostatečná kapacita pro děti a žáky s PAS
- kvalifikace pedagogického sboru z hlediska aprobací

- IT technologie, jejich využívání ve výuce, gramotnost pedagogů v nejnovějších technologiích
- zastaralé vybavení zahrady MŠ

Silné stránky školy

- pozitivní, vstřícné a bezpečné klima školy
- odborně způsobilý, flexibilní a spolupracující kolektiv pracovníků (uč., AP, vychov., provoz.zam.)
- individuální přístup k žákům, nízký počet žáků ve třídě
- efektivní a tvořivé metody a formy práce
- funkční vybavenost tříd IT
- funkční spolupráce s poradenskými pracovišti
- kvalitně zpracované postupy při prevenci rizikového chování a řešení krizových situací
- ztotožnění se s cíli vzdělávání na naší škole
- odbornost vzdělávání dětí a žáků s PAS v MŠ, ZŠ a SŠ, odborné reference, fundovanost pedagogů
- možnost ubytování žáků na školním internátu
- ekologické zaměření školy, kvalitně nastavený a funkční program EVVO
- prostředí školní zahrady, zahrady MŠa parku SLL Bludov

Příležitosti

- spolupráce s dalšími subjekty (školami stejného typu, místními organizacemi a dalšími institucemi – Klíč, Vincentinum, Nemocnice, SLL Bludov, Vila Doris, Knihovna a další)
- spolupráce se zřizovatelem - zkvalitňování prostředí, služeb a prostor po rekonstrukci (postupná rekonstrukce budovy na Hanácké ul. – v roce 2020 střecha, 2021-22 elektroinstalace v přízemí a 2022 v 1. patře a v prostorách tělocvičny, 2022 vstupní dveře u šaten)
- spolupráce s městem – majitelem budovy školy na Třebízského ulici.
- umístění školy v centru města, dopravní dostupnost

Hrozby

- dlouhodobá rekonstrukce budovy na Hanácké ulici
- časté legislativní změny a novely
- nespolečenská spolupráce zákonných zástupců sociálně vyloučených žáků, záškoláctví
- větší počet žáků s potřebou asistence na učitele v rámci třídy
- zařazování žáků vyšších ročníků (2. st.) do vzdělávání na školu §16
- nedostatek učitelů s aprobační + speciálními pedagogů na trhu práce

Vzdělávání pedagogických pracovníků

Na vzdělávání všech pedagogických pracovníků klademe na naší škole velký důraz. Dlouhodobě se zaměřujeme na práci a vzdělávání celého pedagogického sboru, ale i na vzdělávání jednotlivých pedagogů, kteří volí témata prospěšná pro jejich práci. Získávají tak nové náhledy a zkušenosti pro vlastní práci s problémovými žáky a rizikovými jevy. Vzdělávání je zajištěno odbornými lektory. Někteří pedagogové nadále pokračují v získání potřebného vzdělání a specializaci v rámci celoživotního vzdělávání studiem speciální pedagogiky na Palackého univerzitě v Olomouci. Školní metodická prevence se účastní vzdělávacích

akcí pro ŠMP v oblasti prevence rizikového chování – pravidelná setkání ŠMP, Krajská konference primární prevence rizikového chování v Olomouci, semináře, webináře, výchovná poradkyně pravidelně navštěvuje školení a setkání VP, školní psycholožka školení potřebná pro její práci a vedoucí ekosekce vzdělávací kurzy v oblasti EVVO. Vzdělávání bude zaměřeno na školní klima, komunikaci se žáky s náročným chováním a wellbeing.

Témata primární prevence

Primární prevence rizikového chování u žáků v působnosti MŠMT se zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizik, které směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků:

- agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- záškoláctví, školní neúspěšnost a její následky
- závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů
- spektrum poruch příjmu potravy,
- negativní působení sekt,
- sexuální rizikové chování,
- delikvence a kriminalita
- sebepoškozování

Cíle, kterých chceme dosáhnout

Obecné cíle:

- zajistit a rozvíjet odborné vzdělávání všech pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence rizikového chování
- pravidelně předávat pedagogům aktuální informace z oblasti prevence rizikového chování
- průběžně aktualizovat manuály a postupy pro řešení různých krizových situací ve škole, přičemž se řídíme aktuálními metodickými pokyny MŠMT
- preventivně působit v co nejširší oblasti rizikového chování v závislosti na věku cílové skupiny, na kterou je působení zaměřeno
- nabídnout mimoškolní aktivity s cílem kvalitního trávení volného času žáků
- zlepšit spolupráci zákonných zástupců se školou – pravidelné schůzky, dostatečná informovanost, obeznámení s riziky, zapojovat je do aktivit školy
- dále rozvíjet spolupráci s institucemi zabývajícími se problematikou prevence náročného chování, participovat a zapojovat se do projektů
- diferencovaně uplatňovat preventivní aktivity a programy speciálně zaměřené dle aktuální potřeby na jednotlivé rizikové skupiny žáků, adaptační programy
- realizovat projekty zaměřené na primární prevenci rizikového chování
- zajistit pravidelnou evaluaci preventivních aktivit

Konkrétní cíle - preventivní témata:

Prevence šikany a kyberšikany

- seznámit s danou problematikou
- posilovat a rozvíjet pozitivní mezilidské vztahy
- vytvořit pozitivní klima ve třídách, škole, zaměřit se na třídní pravidla a jejich důsledné dodržování
- pomáhat rozvíjet kamarádské a kooperativní vztahy mezi žáky
- předcházet všem projevům, stádiím a formám šikany ve třídách
- vytvořit přehled rizikových míst ve škole
- zajistit žákům bezpečnost ve škole, zvýšení dohledů na chodbách, posílení dohledu v rizikových třídách, pravidla chování o přestávkách

Prevence projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu, extremismu

- seznámit žáky se základními projevy tohoto chování
- multikulturní výuka
- seznámit žáky s různými formami a typy sekt
- šířit objektivní, pravdivé informace

Prevence záškoláctví, školní neúspěšnosti a s ní souvisejícími problémy

- minimalizovat počet omluvených a neomluvených hodin, včasné odhalovat neomluvené absence, vyhledávat příčiny absence
- posilovat hodnotu vzdělání, pozitivní klima ve třídách
- seznamovat žáky a zákonné zástupce s následky záškoláctví
- spolupracovat s odborem sociálních věcí a prevence
- spolupracovat s rodiči a zákonnými zástupci žáků

Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření

- předcházet užívání návykových látek, alkoholu a tabáku
- oddálit první kontakt s návykovými látkami
- seznámit s nebezpečím vzniku závislostí vlivem příslušnosti k různým společenským subkulturám
- zajistit zapojení tématu do vyučování
- zajistit dodržování jasných pravidel týkajících se kouření a užívání alkoholů ve škole

Prevence vlivu virtuálních drog – netolismus

- šířit objektivní, pravdivé informace – seznámit žáky se základními pojmy
- seznámit žáky s nevhodností pravidelného trávení volného času počítačovými hrami, možný vznik závislosti
- seznamovat žáky s nebezpečím, zneužívání prostřednictvím sociálních sítí, chatu
- seznamovat žáky s bezpečnými formami užívání mobilních telefonů
- podporovat povědomí o vhodném sledování televize, videa aj.
- nabídnout pestrou škálu možností mimoškolních aktivit školy
- podporovat zdravé a vhodné trávení volného času

Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů

- důraz na vlastní odpovědnost a bezpečnost
- vést dodržování BOZP při práci na pracovištích, akcích školy...
- znalosti poskytování první pomoci
- vést k zodpovědnému a slušnému chování v dopravních prostředcích
- využít znalosti z dopravní výchovy k aplikaci vhodného chování v roli chodce, cyklisty, popř. řidiče

- být žákům dobrým příkladem

Negativní působení sekt

- seznámit s danou tematikou v rámci OV
- posilovat zdravé sebevědomí, zájmy
- předat informace o mechanismech působení sekt na člověka
- hovořit s žáky o možných stylech, skupinách lidí, způsobech života
- předat informace pedagogům i žákům o problematice sekt, stylů - formou nástěnky či semináře

Prevence vzniku rizikového chování a psychopatologických jevů

- rozpoznání a prevence vzniku syndromu CAN u žáků
- seznámení s příčinami a následky vzniku sebepoškození
- seznámení se vznikem rizikového chování u žáků, které jsou obětí domácího násilí
- prevence vzniku Burn-out syndromu u pedagogů
- zvládání stresových situací
- relaxace

Prevence poruch příjmu potravy, zdravý životní styl

- podporovat zdravý životní styl našich žáků, upevňovat kladný vztah ke svému tělu a ke svému zdraví
- podporovat kritické myšlení – negativní vlivy médií, reklamy...
- podporovat kladný vztah k životnímu prostředí
- spolupodílet se na zdravém životním prostředí ve škole a ve třídách
- prevence vzniku poruch příjmu potravy – anorexie, bulimie

Prevence rizikového sexuálního chování a závažných virových onemocnění

- předcházet rizikům předčasného sexuálního života
- předcházet rizikovému sexuálnímu chování
- upevňovat a posilovat obecně uznávané hodnoty – rodina, manželství...
- šířit objektivní, pravdivé informace o problematice HIV/AIDS a jiných sexuálně přenosných onemocnění
- předcházet rizikům sexuálního zneužívání, týrání, obtěžování, seznámit žáky se základními projevy oběti

Prevence kriminality a delikvence

- prosazovat chování ve vztahu ke společenské normě – etická výchova
- zasadit se o to, aby žáci znali svá práva, ale také povinnosti – pravidla chování ve škole i mimo školu
- dbát na dodržování zákona
- zvyšovat právní odpovědnost žáků
- rozvíjet spolupráci s Policií ČR (PIS)
- spolupracovat s kurátorem odboru sociálně právní ochrany a prevence

Prevence sebevražedného chování

- rozpoznání a prevence sebevražedného chování
- sledovat varovné znaky sebevražedného chování
- vyhledávat příčiny
- zvládání stresových situací
- relaxace

Plán preventivních aktivit:

Všechny aktivity a činnosti budou přizpůsobeny mentální a psychosomatické zralosti žáků.

Preventivní program školy na školní rok 2023 – 2024

Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Šumperk, Hanácká 3/145, 787 01 Šumperk

PLÁNOVANÉ AKTIVITY (PROJEKTY, AKCE, EXKURZE...)	ODPOVĚDNÁ OSOBA	CÍLOVÁ SKUPINA (TŘÍDA, PEDAGOGOVÉ, RODIČE)	PŘEDPOKLÁDANÝ DATUM, MĚSÍC USKUTEČNĚNÍ	CÍL AKCE
Šetření rizikových míst	S. Hégrová	Žáci	září	Vytipování rizikových míst ve škole Zajištění a posílení dohledů, převodů
„Den pro mou třídu“ - pravidla tříd, tvorba a jejich užívání	Třídní učitelé	Žáci	5. září (3 – 4. vyuč. hod.) aktualizace v průběhu roku	Povědomí žáků o správném chování a vztazích ve třídě
Kontrola třídních pravidel	R. Jašková I. Málková	Třída	19. září	
Klima tříd, vztahy ve třídách	Třídní učitelé I. Málková Spolupráce s PPP	Žáci	říjen – květen	Diagnostika třídního klimatu, práce se třídou
KPPŠ Klima v naší třídě	PPP – oblastní metodička prevence	6. A	termín 21. 11.	Práce s třídou, intervence
Bezpečné a zdravé trávení volného času	R. Jašková Učitelé TV, VKZ, ETV, VO	Žáci	říjen	Nebezpečí úrazu, rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, nezdravý životní styl, zdravé trávení volného času
NZDM Rachot	Pontis o.p.s Šumperk, Nízkoprahový klub pro děti a mládež	4. A + 5. A	8. 11.	exkurze
Vztahy ve třídách, vztahy s učiteli	R. Jašková Třídní učitelé PPP	Žáci Rodiče	V průběhu roku	Zjištění situace ve třídách, náznaky šikany žák-žák, žák-učitel, učitel-žák, vztahy ve třídě
Školní projekt „Dobré vztahy ve třídě“	TU	Všechny třídy	listopad	Výstup – prezentace, komiks, plakát...
Drogy, drogová závislost	R. Jašková TU - učitelé OV, VKZ, ETV...	Žáci	prosinec	Povědomí o nebezpečí užívání drog, důsledky užívání, prevence, odmítání drog, odpovědnost
„Tvoje cesta načisto“	Policie ČR p. Jílek	9. A	1. 11.	Problematika drogové závislosti

Preventivní program školy na školní rok 2023 – 2024

Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Šumperk, Hanácká 3/145, 787 01 Šumperk

Rizikového chování u dětí	Třídní učitelé I. Málková R. Jašková	Žáci	leden	Pravidla a jejich dodržování. Rizikové chování – záškoláctví a jeho následky, nevhodné chování – trestní odpovědnost (školní řád, třídní pravidla)
Trestná činnost mládeže	Policie ČR p. Jílek	6. A 7. A + 7. B	2. 11. 2. 11.	
KPPŠ Práva a povinnosti nezletilých dětí	MěÚ Šumperk OSPOD	5. A	květen – červen	
Mám patnáct let, co to pro mě znamená	MěÚ Šumperk OSPOD	8. A	květen - červen	trestní odpovědnost
Poruchy příjmu potravy	TU	Žáci	únor	Povědomí o nebezpečí poruchy příjmu potravy – bulimie, anorexie, prevence
KPPŠ Poruchy příjmu potravy	Poradna zdraví Šumperk p. Keprtová	7. A + 7. B	prosinec, leden, únor	
KPPŠ Rizikové sexuální chování	Poradna zdraví Šumperk p. Keprtová	9. A	prosinec, leden, únor	Povědomí o rizikovém sexuálním chování, prevence, ochrana zdraví
Gambling a jiné nelátkové závislosti	R. Jašková Pedagogové	Žáci	březen	Povědomí o nebezpečí gamblingu a jiných nelátkových závislostech (netolismus – závislost na internetu, online hrách, PC, mobilech...)
Program „Hra na hraně“	Podané ruce o.p.s	7. A + 7. B	14. 3.	Sociální sítě jako fenomén, který oslovuje stále menší uživatele
KPPŠ Program - Jak přežít na netu	PONTIS, Šumperk s.r.o	4. A	březen, duben	
Legální návykové látky KPPŠ Legální návykové látky	TU Poradna zdraví Šumperk p. Keprtová	Žáci 5. A	duben prosinec, leden, únor	Nebezpečí užívání legálních návykových látek, prevence užívání
Bezpečnost na silnici Dopravní výchova	J. Diblíková TU	Žáci 1. stupně Žáci	září – květen květen	Dopravní výchova a její výuka v praxi
Dopravní hřiště	J. Diblíková R. Jašková	4. A + 5. A S1, S2	21. 5. 31. 5.	

				Dopravní hřiště ZŠ a DDM Krasohled Zábřeh
--	--	--	--	---

Nabídka kroužků pro školní rok 2023/2024 SŠ, ZŠ a MŠ Šumperk, Hanácká 3

Povídálek	Mgr. Lucie Hrubá	1. ročník	úterý 11:50-12:15
Vaření	Mgr. Petr Kučera	6. ročník	pondělí 14:00 – 15:00
Aerobní cvičení	Mgr. Sabina Hégrová	5. – 7. ročník	pátek 14:00 – 15:00
Informatika	Mgr. Sabina Hégrová	3. – 5. ročník	Středa 12:45 – 13:35

V průběhu roku mohou být zájmové kroužky a naplánované akce doplňovány dle dané situace potřeb žáků, pedagogů a rodičů. Jejich plnění a dané termíny se mohou měnit v závislosti na aktuální situaci Covid-19. Každoročně je využíváno průběžných nabídek organizací zabývajících se využitím volného času dětí a mládeže a problematikou prevence rizikového chování. Třídní učitel vybrané akce zaznamenává do plánu akcí třídy a do TK.

Dlouhodobé aktivity pro žáky

Prevence rizikového chování se stala díky ŠVP nedílnou součástí výuky jednotlivých předmětů, např. výchova ke zdraví, etická výchova. Prevence je realizována i v ostatních předmětech, kdy učitelé vhodně zařazují preventivní témata do výuky. Preventivní témata jsou také příležitostně a vhodně (dle zaměření) využívána v třídnických hodinách, během výletů apod.

1.-3. ročník

- vzájemné poznávání žáků a pedagogů, společné stanovení a zažití pravidel, soužití mezi žáky a učiteli, nabídka konkrétních dovedností, vytváření modelových situací, se kterými se mohou žáci setkat ve škole i mimo ni, zvyšování zdravého sebevědomí žáků, zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti, vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů, nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry, rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty, rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci ne...

METODY: komunikace (komunitní kruh), názorné pomůcky, kresba, hra, výklad, předávání informací, samostatná práce, skupinová práce, projektové vyučování, dramatická výchova, pohybové aktivity

4.-5. ročník

- pozitivní ovlivňování zdraví žáků, prožívání sebe jako individuality i ve vztahu k druhým, pozitivní citové naladění a myšlení, osvojení si dovedností řešit stres a dodržovat správnou životosprávu, kvalitní trávení volného času

METODY: komunitní kruh, podněty otevřené výuky (projektová výuka, výuka v tematických celcích), dramatická výchova, samostatná učební práce žáků, svobodná tvůrčí práce dětí, přednášky, video, názorné pomůcky, kresba, hry, výklad, předávání informací, samostatná práce, skupinová práce

6. ročník

- vzájemné poznávání žáků, vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli, mezi žáky navzájem, pravidla soužití ve skupině (aktivní naslouchání, pravdivost, důvěryhodnost, tolerance, maximální osobní nasazení), aktivní práce skupiny i každého jednotlivce, formování skupiny, která je pro žáka bezpečným místem...

METODY: simulační hry, relaxační techniky, diskuse, projekty, hraní rolí, kreslení, nácvik verbální a nonverbální komunikace, dramatická výchova, komunitní kruh, projektivní techniky, přednášky, video, výklad, samostatná práce, práce s médii, skupinová práce

7.-9. ročník

- upevňování kolektivních vztahů, budování kvalitního vrstevnického týmu, prohlubování vztahu důvěry, trénink obrany před manipulací, trénink vlastní odpovědnosti, zvládání náročných fyzických a duševních situací, umění vyrovnat se s neúspěchem, rozvoj schopnosti přijímat rozhodnutí, nácvik efektivní komunikace, nácvik řešení zátěžových situací, nácvik chování v krizových situacích, zvládání stresu, fixace dovedností a postojů...

METODY: brainstorming, diskuze, hraní rolí, rozhovor, kreslení, simulační hry, relaxační techniky, metoda kritického myšlení, projekty, nácvik komunikace, komunitní kruh, výklad, samostatná práce, práce s médii, skupinová práce...

PrŠ1 a PrŠ2

- vzájemné poznávání studentů a postupné upevňování kolektivních vztahů, postupné vytváření vztahu důvěry mezi studenty a učiteli, mezi studenty navzájem, osvojování základních pravidel soužití ve skupině (tolerance, důvěryhodnost, pravdivost a vzájemná spolupráce), nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry, rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty, rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci ne...

METODY: verbální a nonverbální komunikace, názorné pomůcky, dramatická výchova, hraní rolí, kreslení, relaxační techniky, předávání informací, samostatná práce, přednášky, video projekce, simulační hry, pohybové a zážitkové aktivity

Řešení školní neúspěšnosti

Vzhledem k tomu, že naše škola vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), kterými jsou v rámci základního vzdělávání nejčastěji závažné poruchy učení a lehká mentální retardace, je školní neúspěšnost potenciálním problémem, se kterým se zde musíme denně potýkat. Část žáků byla do naší školy zařazena v průběhu školní docházky z důvodu výrazných obtíží, které měli na běžné základní škole, tudíž s neúspěšností se již setkali a sami ji zažili.

Všem žákům zařazeným do naší školy byl na základě vyšetření v ŠPZ přiznán minimálně třetí stupeň podpůrných opatření, proto s ohledem na diagnózu, která jim byla stanovena, lze očekávat, že zvládání výukových nároků pro ně bude obtížné.

Při vzdělávání žáků proto pedagogové striktně vycházejí z doporučení ŠPZ, ve kterých jsou metody a formy práce formulovány tak, aby co nejvíce odpovídaly vzdělávacím potřebám žáků a respektovaly jejich možnosti s ohledem na výstupy uvedené v RVP. Odborní pracovníci ŠPZ tímto dávají našim vyučujícím návod, jak pracovat s žáky, aby výukově neselhávali, ale aby s ohledem na své potíže zvládali všechny nároky, které na ně škola klade, a přitom mohli zažívat úspěch.

Další možností, jak předcházet školní neúspěšnosti našich žáků, je podpora, která vychází přímo z aktivity školy. Tou je doučování, kterého se mohou žáci účastnit a které funguje v letošním roce v naší škole v rámci projektu Podpora rovných příležitostí. Vyučující tak mají možnost věnovat se mimo vyučování žákům, kteří mají momentální potíže s konkrétním učivem nebo mají nedostatky v učivu z důvodu absence.

V neposlední řadě je způsobem, jak předcházet školní neúspěšnosti, práce s rodinou žáka. Mnoho žáků naší školy pochází ze sociálně znevýhodněného prostředí, často také z prostředí výrazně nepodnětného. Nelze proto očekávat, že by pedagogové mohli počítat s aktivní podporou rodiny. Snažíme se tedy alespoň pravidelně informovat rodiče o tom, jaké vzdělávací potřeby má jejich dítě, a v rámci jejich možností je do spolupráce se školou co nejvíce zainteresovat.

Ruku v ruce s řešením neúspěšnosti ve škole jdou potíže s pravidelnou docházkou některých žáků. Jejich četná absence bývá spolu se zjištěnými SVP nejčastější příčinou školní neúspěšnosti. Proto se snažíme pracovat s rodinami žáků a spolupracovat i s dalšími odborníky a organizacemi (ŠPZ, OSPOD) na tom, aby žáci nezanedbávali školní docházku, a tak předcházet dalšímu výukovému selhávání.

Nečekané události

1. Pandemie onemocnění Covid-19

Opatření během distanční výuky

- Nastavení pravidel
- Vyvážený poměr mezi synchronními a asynchronními online metodami výuky doplněnými off-line aktivitami
- Zapojení všech žáků – respektovat práci přiměřenou možnostem a podmínkám žáků
- Individuální konzultace dle potřeby
- Posilování školního klima a podporování pozitivních vztahů mezi žáky a žáky a učiteli
- Podpora duševního zdraví a včasné zajištění potřebné podpory
- Možnost využití školních poradenských pracovníků
- Realizace preventivních programů

Příprava pedagogů na návrat žáků do škol

Pedagogové předpokládají, že se žáci po dlouhodobějším pobytu doma vrátí do školy s oslabenými pracovními návyky a s narušeným denním režimem. Jsou proto připraveni v tomto směru poskytnout žákům plnou podporu a uzpůsobit činnosti v rámci vyučování tak, aby se co nejplynuleji a v co nejkratším čase adaptovali na běžný školní režim. Uvědomují si, že je nutné k žákům uplatňovat důsledný, avšak laskavý a vstřícný přístup, současně ale dbát na dodržování všech pravidel stanovených školním řádem.

Konkrétní podpora žákům:

- Věnování dostatečného času na adaptaci
- Poskytování dostatečné časové dotace na práci
- Uzpůsobení časového rozložení vzdělávacích aktivit momentálním možnostem žáků
- Individuální podpora při řešení úkolů
- Nabídnutí doučování
- Pozitivní motivace, povzbuzení, pochvala

- Informování žáků, v případě potřeby pomoci, o možnosti využití třídního učitele, výchovné poradkyně a školní psycholožky nebo metodičky prevence

2. Válka na Ukrajině

Naše škola vyjadřuje v souladu se zahraniční politikou ČR podporu ukrajinskému národu v boji proti ruským okupačním silám. V tomto duchu komunikujeme i se žáky naší školy, a to jak v rámci vyučování, tak i při individuálních rozhovorech, pokud mají žáci potřebu tento problém s vyučujícími řešit.

Žákům se snažíme citlivě, ale pravdivě vysvětlovat situaci dle aktuálních informací, které získáváme prostřednictvím oficiálních médií. Snažíme se je také orientovat na ověřené zdroje informací a varovat před dezinformacemi a pochybnými zdroji.

I naše škola přijímá děti ukrajinských uprchlíků. Postupujeme při jejich přijetí dle pokynů MŠMT, tzn. že i tyto děti musí mít ze strany českých ŠPZ zjištěny speciální vzdělávací potřeby v takové míře, aby mohly být zařazeny do školy zřízené podle §16.

Opatření

- Jasná informovanost žáků o postoji České republiky k ruské agresi na Ukrajině
- Komunikace s žáky o aktuálním dění
- S třídními kolektivy pracovat v rámci osvěty na téma rovnosti, respektu a tolerance.
- Poskytnutí přehledu poradenských odborných institucí zabývajících se danou problematikou.

Podpora žákům a učitelům

- Emoční podpora žákům při náročných situacích
- Psychologická pomoc žákům a pedagogům
- V případě výskytu žáka ukrajinské, ruské nebo běloruské národnosti na škole zajistit zvýšenou pozornost včetně možnosti využít péče pracovníků školních poradenských pracovišť.
- Ve třídách, kde se tito žáci vyskytují, zajistit intenzivní cílenou preventivní práci s celým třídním kolektivem.
- V případě nutnosti zajistit mimořádné krizové supervize pro učitele.

Přehled spolupracujících organizací a odborníků podílejících se společně se školou na prevenci rizikového chování

PORADNY

- **Oblastní metodik prevence** – Pedagogicko – psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum OK, Pracoviště Šumperk – Mgr. Hana Prejdová, metodička prevence, tel.: 583 215 279, e-mail: hana.prejdova@ppp-sumperk.cz - vzdělávací akce, konzultace, poradenská činnost, metodická pomoc, pomůcky

- **Krajský školský koordinátor prevence** – PhDr. Ladislav Spurný, tel.: 585 508 545, e-mail: l.spurny@kr-olomoucky.cz- poradenská činnost, metodická pomoc
- **SPC Mohelnice** – Mgr. Zdeňka Vymětalová, speciální pedagog, tel.: 601 361 382, e-mail: vymetalova@spc-mohelnice.cz
- **SPC Šumperk** – metodická pomoc, Schola Viva, tel.: 583 222 324, e-mail: spc@schola-viva.cz

OSPOD

- **Oddělení sociálně-právní ochrany dětí, Šumperk-** vyžádané posudky na žáky, oznámení o neomluvené absenci a chování žáků, výchovné komise.

Odbor sociálních věcí

Ing. Pavla Skálová (vedoucí odboru)

pavla.skalova@sumperk.cz; tel.: 583 388 920, 721 343 213

Oddělení sociálně právní ochrany dětí a prevence (OSPOD)

Mgr. Nikola Šebestová (vedoucí oddělení)

nikola.sebestova@sumperk.cz; tel.: 583 388 907

Mgr. Jana Žouželková (kurátor pro děti a mládež)

jana.zouzelkova@sumperk.cz; tel.: 583 388 953

Mgr. Petr Vlach (kurátor pro děti a mládež)

petr.vlach@sumperk.cz; tel.: 583 388 904

Mgr. Vladimír Příbyl (kurátor pro děti a mládež)

vladimir.pribyl@sumperk.cz; tel.: 583 388 954

POLICIE ČR

- **Policie ČR – linka 158**
- **Policie ČR – Obvodní oddělení Šumperk, oddělení tisku a prevence** – por. Mgr. Ladislav Jílek, tel.: 974 779 208, 725 277 975, mobil: 721 859 676, e-mail: ladislav.jilek@pcr.cz – prevence, besedy, dny otevřených dveří

HASIČI ČR

- **Hasiči ČR – linka 150**
- **HZS Šumperk** – Pavlína Nováková, tel.: 732 932 622, 950 785 157, e-mail: pavlina.novakova@hrsol.cz
- **SDH Temenice** – Roman Krupička, tel.: 732 721 525, e-mail: posta@hasicisumperk.cz– besedy, přednášky, exkurze

OSTATNÍ ORGANIZACE

- **P – centrum Olomouc** - Mgr. Karina Langová, tel.: 739 068 417, 585 221 983, e-mail: prevence@p-centrum.cz – projekty, besedy s žáky, prevence, propagační materiály
- **E – bezpečí** – Mgr. Klára Hrubá, tel.: 776 322 357. E-mail: vzdelavani@e-bezpeci.cz
- **K - centrum Olomouc** - Martina Fousková,Bc, tel.: 774 716 020, 583 550 235, e-mail:

fouskova.martina@pontis.cz – projekty, besedy s žáky, prevence, propagační materiály

- **Poradna zdraví Šumperk** - Mgr. Jolana Keprtová, tel.: 732 960 137, e-mail: jolana.keprtova@seznam.cz, Poradna.nspz@seznam.cz - besedy se žáky, propagační materiály, letáky
- **Společnost Podané ruce** – Bc. Michaela Geržová, Dis, tel.: 545 247 542, 775 404 808, e-mail: gerzova@podaneruce.cz – besedy s žáky, projekty, prevence
- **Pontis Šumperk - Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež RACHOT** - Bc. L'ubica Hanáková (vedoucí), e-mail: hanakova.lubic@pontis.cz, tel.: 583 550 237, 778 087 717 – exkurze, besedy, žáci školy navštěvují zařízení i nabízené kroužky.
- **SVP Dobrá Vyhlídka Šumperk** - Mgr. Alena Sekyrová Pokorná – 778 445 825; svp.vedouci@dds-spk.cz - - vzdělávací akce, konzultace, poradenská činnost, SVP
- **Úřad práce** – tel.: 583 414 111, e-mail: podatelna.su@uradprace.cz – návštěvy a besedy – volba povolání
- **Národní program boje proti AIDS** - využití materiálů, letáků, pracovních listů

Ostatní preventivní aktivity školy

Zapojení do projektů

- **EKOŠKOLA** – koordinátor Sdružení Tereza Sluňákov – cílem je propojení výchovy k trvalé udržitelnosti a ekologizaci školy – praktická realizace ve spolupráci žáků, pedagogů, rodičů a širší veřejnosti. Škola je držitelem certifikátu Ekoškola.
- **LES VE ŠKOLE, ŠKOLA V LESE** – koordinátorem je sdružení Tereza Sluňákov ve spolupráci s Lesy České republiky a.s. Cílem je přiblížit žákům lesní ekosystémy – učít se „o lese v lese“.
- **OVOCE A ZELENINA DO ŠKOL, MLÉKO DO ŠKOL** – projekt MŠMT. Žákům 1. stupně je bezplatně poskytováno ovoce, ovocné šťávy a zeleninové saláty.
- **OBĚDY ZDARMA** – projekt Olomouckého kraje, zajištění obědů zdarma pro žáky ze sociálně slabých rodin.
- **PODPORA ROVNÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ „Podpora žáků na Hanácké“** – podpora MŠMT školám s vyšším poměrem sociálně znevýhodněných žáků, která řeší nerovnosti ve vzdělávání.
- **JAN AMOS KOMENSKÝ „Podpora výuky na Hanácké“** - program navazuje na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání. Cílem je podpořit kvalitu a dostupnost vzdělávání na všech úrovních, počínaje předškolním vzděláváním a konče oblastí výzkumu a vývoje.

Žákovský parlament

Ve škole funguje žákovská samospráva. Schází se podle aktuálních potřeb školy či třídních učitelů. Žákovský parlament je koordinován školním metodikem prevence a tvoří jej dva zástupci z každé třídy. Jejich úkolem je podílet se na chodu školy, informovat vedení o životě tříd, upozorňovat na případné problémy či předkládat návrhy na jejich řešení. Zástupci školního parlamentu tlumočí případné návrhy či požadavky ze strany vedení školy spolužákům ve třídě.

Konzultační hodiny pro setkání s metodikem prevence

<i>Plán</i>	<i>Čas</i>	<i>místnost</i>	<i>Hodnocení</i>
Pondělí Úterý Středa	11:40 – 13:30 10:00 – 10:45 8:00 – 10:00	Nástěnka prevence v 1. patře	Viz. vypracované zprávy, zápisy
Jinak po dohodě dle aktuální potřeby			

Schránka na dotazy – schránka důvěry

<i>umístění ve škole</i>	<i>systém vyhodnocování</i>
V 1. patře naproti nástěnce prevence	Průběžně školní psycholožkou, školním poradenským pracovištěm, ředitelkou školy.

Aktivity pro učitele

Na začátku a dále v průběhu školního roku jsou pedagogové seznámeni se školním plánem prevence a dalšími preventivními tématy, které jsou průběžně aktualizovány. Pedagogové jsou opětovně seznámeni s problematikou pozitivního klimatu ve třídě, tvorbou třídních pravidel, omlouváním absence a zásadami práce s třídou. Účastní se dalšího vzdělávání v oblastech týkajících se prevence. Průběžně jsou seznamováni s jednotlivými problematickými tématy a zaškolováni odborníky. Budou jim poskytnuty podrobné informace k postupům při řešení všech možných negativních jevů, které jsou součástí Školní strategie. Průběžně během roku přijímají informace, jak postupovat v krizových situacích a seznamují se se změnami a novinkami v oblasti prevence. Všichni pedagogičtí pracovníci dbají, aby uplatňovaná prevence rizikových projevů chování u žáků byla prováděna komplexně, tj. ve všech oblastech, kterých se primární prevence u žáků dotýká. V průběhu školního roku budou dále vzdělávání v oblasti rizikového chování podle aktuální situace a na základě potřeb preventivního tématu. Nabídka dalšího vzdělávání bude zasílána mailem průběžně. Pedagogům budou k dispozici konzultační hodiny s metodičkou prevence, výchovnou poradkyní a školní psycholožkou stejně jako žákům a jejich zákonným zástupcům. Povinné dokumenty týkající se prevence budou umístěny na webových stránkách školy a průběžně aktualizovány.

Dále poskytuje informace pracovníkům školy, jak postupovat v různých situacích a seznamuje je se změnami a novinkami v oblasti prevence.

Metodické pomůcky, informace, kontakty, postupy

<i>Zřízeno</i>	<i>Místo</i>	<i>Hodnocení</i>
Knihovna rizikového chování	Pracovna školní psycholožky a výchovné poradkyně	Průběžně doplňováno a aktualizováno
videotéka (DVD)	Pracovna školní psycholožky a výchovné poradkyně	Průběžně doplňováno a aktualizováno
propagační materiál (plakáty, brožury, letáky)	Pracovna školní psycholožky a výchovné poradkyně	Průběžně doplňováno a aktualizováno

Rodiče

Rodiče mohou dle potřeby kontaktovat školního psychologa, metodičku prevence a výchovnou poradkyni. O preventivních akcích školy a ŠPP budou informováni na třídních schůzkách a na www stránkách školy. Jednání s rodiči jsou v případě potřeby řešeny společně s třídními učiteli.

Předávání informací zákonným zástupcům – informační servis, aktivní a pasivní formy spolupráce

<i>forma</i>	<i>plán</i>	<i>proběhlo</i>	<i>Hodnocení</i>
Schůzky rodičů	Průběžně na schůzkách	minim.4x/rok	Seznámení s dokumentací školy
ŽK	Průběžně		Do ŽK zapisovat všechny údaje o žákovi, informace o akcích
Dopisy rodičům	Dle potřeby		Informace o udělených výchovných opatřeních
www stránky	Průběžně		www.zssumperk.cz

Evaluace

Hodnocení efektivity bude probíhat průběžně a na konci školního roku – především formou zpětné vazby. Jednotlivé akce a projekty jsou vyhodnocovány formou evaluačních dotazníků.

- Seznámení ředitelky školy s programem – září 2023
- Seznámení pedagogů s PPŠ včetně seznámení s Krizovým plánem školy a ŠPPŠ, a jejich zapojení do realizace - průběžně, celoročně
- Seznámení rodičů s ŠPP, především s formou omlouvání absence žáků – rodičovské schůzky, žákovská knížka, školní řád, webové stránky školy

V Šumperku dne 29. 9. 2023

Zpracovala: Mgr. Radka Jašková - metodik prevence

Ředitelka školy Mgr. Dagmar Skoumalová